

Nr 198.

Ankom till riksdagens kansli den 1 juni 1937 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag för avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen.

(4:e avd.)

I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1937/1938 har Kungl. Maj:t (punkt 1, sid. 11—16 av det vid propositionen unler rubrik »Utgifter för kapitalökning. Bil. 6» fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden) föreslagit riksdagen att till avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen, för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 39,000,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 21 maj 1937 dagtecknad proposition, nr 324, med förslag till beräkning av vissa inkomster å riksstaten för budgetåret 1937/1938 m. m., under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, bland annat, att — med ändring av i statsverkspropositionen framlagt förslag angående anslag till avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen — till Avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen, för budgetåret 1937/1938 anvisa ett förslagsanslag av 48,500,000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *T. V. Lundell* väckt motion, nr 314, vilken här av utskottet upptages till behandling, i vad den avser nu ifrågasvarande anslag, har hemställts, att riksdagen och dess stats- och bevillningsutskott vid sitt budgetarbete måtte beakta i motionen framförda synpunkter om nedskärning av investeringsprogrammet, minskning av låneavbetalningarna och om skattesänkning. Av motiveringen framgår, att motionären ansett förevarande anslag böra begränsas till 9,000,000 kronor.

Sedan svenska spannmålsföreningen den 1 april 1936 trätt i likvidation, har chefen för finansdepartementet ansett tidpunkten vara inne för en mera definitiv reglering av de förluster, som under föreningens verksamhetstid uppstått i samband med spannmålsregleringen. I statsverkspropositionen har verkställts en beräkning av statens engagemang gentemot spannmålsföreningen.

gen, vilken beräkning slutar på ett belopp av 80,750,000 kronor, vartill skulle komma vissa ränteposter m. m. Under förutsättning bland annat att veteavgift uttoges under hela budgetåret 1936/1937 med 2 kronor 50 öre per deciton, så att inkomsten därav för nämnda budgetår kunde uppskattas till 10 miljoner kronor, har vidare i statsverkspropositionen beräknats att i täckningsmedel för spannmålsföreningens förluster kunde finnas tillgängliga sammanlagt 36,548,682 kronor 18 öre. Om föreningens förlust upptoges till 80,750,000 kronor, skulle alltså därefter återstå att täcka 44,201,317 kronor 82 öre jämte vissa räntor och kostnader. Efter korrigerering för nämnda ränteposter kunde det sammanlagda täckningsbehovet med stöd härav uppskattas till 45 miljoner kronor.

Efter framläggande av denna beräkning har chefen för finansdepartementet, under återopande av vad han i finansplanen anfört rörande önskvärdheten av en fortsatt snabb skuldavskrivning och med hänvisning därjämte till den plan för budgetens balansering, som där framlägst, funnit sig böra förorda, att åtgärder nu vidtoges för en slutlig reglering av denna förlust.

Härefter har departementschefen yttrat följande:

Vissa svårigheter föreligga att beräkna storleken av det anslag som för ifrågasvarande ändamål nu bör anvisas å riksstaten. Å ena sidan råder nämligen ovisshet om den utsträckning vari avgiftsmedel från fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen kunna bli disponibla för avskrivning av lånekapital anvisat åt svenska spannmålsföreningen. Å andra sidan har förlustregleringen, såsom framgår av finansplanen, till förutsättning att beräkningarna rörande inkomstutfallen under innevarande och nästföljande budgetår komma att visa sig i huvudsak riktiga, så att erforderligt belopp kan disponeras utan att behållningen i kassafonden kommer att understiga 70 miljoner kronor. Det belopp som bör disponeras för avskrivning kan därför med större säkerhet beräknas, först då inkomstutfallet för budgetåret 1937/1938 är känt och en säkrare uppskattning kan göras jämväl av den utsträckning, vari medel av fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen kunna påräknas för avskrivningsändamål. Kungl. Maj:t torde därför vid nämnda tidpunkt, med stöd av då föreliggande uppgifter och med beaktande av att behållningen å kassafonden bör uppgå till minst 70 miljoner kronor, böra få besluta om den utsträckning vari anslaget skall belastas för en extraordinär avskrivning överstigande det belopp å 9 miljoner kronor som anvisats i gällande riksstat.

I detta läge torde medel för avskrivning nu böra äskas såsom förslagsanslag. Anslaget torde böra anvisas med ett belopp motsvarande det ytterligare avskrivningsbehov som kan beräknas föreligga, om avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen inflyta med det belopp, varmed jag föreslår, att inkomstitteln upptages i riksstaten, eller 10 miljoner kronor. Under denna förutsättning torde 6 miljoner kronor i avgiftsmedel kunna beräknas bli disponibla för avskrivningsändamål. Anslaget bör sålunda uppföras med (45 — 6 =) 39 miljoner kronor.

Enligt statsverkspropositionens beräkning skulle för täckning av förlusterna å spannmålsföreningens verksamhet finnas tillgängliga följande belopp, nämligen

Utskottet.

	Kronor
Behållning den 30 juni 1935 i fonden för mötande av spannmålsregleringsförluster	6,351,134: 35
Anslag å riksstaten ¹ för 1935/1936.....	5,000,000: —
» » » » 1936/1937.....	9,000,000: —
Inflytande veteavgifter för 1935/1936	8,847,547: 83
» » » 1936/1937	7,350,000: —
» » » 1937/1938	6,000,000: —
	42,548,682: 18,
<i>vadan alltså återstår att täcka</i>	<i>38,201,317: 82</i>
	Summa kronor 80,750,000: —.

Då föreningens förlust enligt statsverkspropositionens beräkning upptages till 80,750,000 kronor jämte vissa räntor m. m., har det sammanlagda täckningsbehovet uppskattats till 39 miljoner kronor.

På grund av vidtagna sänkningar i veteavgiften måste man emellertid, enligt vad som framhålles i propositionen nr 324, numera räkna med en minskning av de båda sista posterna enligt följande beräkning:

	Enligt statsverksprop. kronor	Enligt prop. 324 kronor
Inflytande veteavgifter:		
För 1936/1937.....	7,350,000	3,350,000
» 1937/1938.....	6,000,000	500,000
	13,350,000	3,850,000
	3,850,000	

Erforderlig anslagsökning i förhållande till

statsverksprop. .... kronor 9,500,000

Den minskning av för avskrivningsändamål disponibla veteavgiftsmedel, varmed man sålunda har att räkna, föranleder att det för reglering av förlusterna å spannmålsföreningen erforderliga beloppet bör uppskattas till (39.00 + 9.50 =) 48.50 miljoner kronor. Med detta belopp har såsom förut nämnts anslaget äskats i propositionen nr 324.

Då utskottet finner det önskvärt att den i statsverkspropositionen framlagda planen på slutlig reglering av ifrågavarande förluster fullföljes, tillstyrker utskottet, att ett anslag å sistnämnda belopp ställes till förfogande för ändamålet. Av skäl, som chefen för finansdepartementet anfört, finner även utskottet lämpligt att anslaget anvisas såsom förslagsanslag. Såsom framgår av finansplanen och propositionen nr 324 har förlustregleringen till förutsättning att beräkningarna rörande inkomstutfallen under innevarande och nästföljande budgetår komma att visa sig i huvudsak riktiga, så att erforderligt belopp kan disponeras, utan att behållningen i kassafonden kommer att understiga 70 miljoner kronor. Utskottet utgår därför från, att Kungl. Maj:t

¹ Under avbetalning å statsskulden.

vid disposition av anslaget för en extraordinär avskrivning överstigande det i gällande riksstat anvisade beloppet beaktar att behållningen å kassafonden bör uppgå till minst 70 miljoner kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen nr 324 framställda förslag och med avslag å motionen II: 314, i vad den avser förevarande anslag, må till *Avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen* för budgetåret 1937/1938, anvisa ett förslagsanslag av 48,500,000 kronor.

Stockholm den 1 juni 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

_____

Närvarande: se under utlåtandet nr 197.

_____

Reservation

av herr *Bäcklund*.